

Hub gazowy w Polsce – dywersyfikacja źródeł i autonomia w kreowaniu ceny na rynku

Dr Marcin Sienkiewicz
Dyrektor TGE Hub Polska

IX FORUM OBROTU
Janów Podlaski, 20 - 22 czerwca 2016

Strona

Agenda

Co to jest HUB GAZOWY?	1
Geografia hubów gazowych	2
Warunki powstania hubu	3
Funkcje	4
Organizacja hubu	5
Katalog usług	6

Co to jest hub gazowy?

EIA/ W USA **hub gazowy** określany jest jako centrum rynku gazu ziemnego (**natural gas market center**), które umożliwia klientom (dostawcom, odbiorcom) dostęp do dwóch lub większej liczby systemów rurociągowych, zapewnia transport między tymi rurociągami i oferuje usługi administracyjne, które ułatwiają ruch i przeniesienie prawa własności gazu. Inne określenia: **service centers, gas area centers**

UK/ Hub to inaczej **Zorganizowany hurtowy rynek gazu**, który definiowany jest jako suma ujętych systemowo działań w obszarach: obrotu gazem, dostaw gazu (uzgodnionych na jednym konkretnym punkcie) zmianą tytułu własności towaru, rozliczenie m transakcji, bilansowaniem systemu. (Oxford Institute for Energy Studies).

RP/ Huby gazowe to punkty obrotu surowcem, dzięki którym kształtują się tzw. ceny giełdowe gazu. Ceny te mogą stanowić alternatywę dla wyceny względem ropy naftowej i produktów ropopochodnych. Tworzyły się w miejscach fizycznego przepływu gazu i przyczyniły się do szybkiej liberalizacji rynku. (Instytut Sobieskiego).

Hub gazowy – ujęcie systemowe

Na instytucję hubu gazowego należy patrzeć a.) systemowo i b.) segmentowo.

a.) Huby gazowe to pewne funkcjonalne rozwiązanie na rynku i dla rynku. To rozwiązanie systemowe tworzone przez zespół powiązanych ze sobą elementów w postaci: infrastruktury transportowej i magazynowej, platformy OTC, giełdy towarowej, instytucji rozliczeniowej, systemu IT.

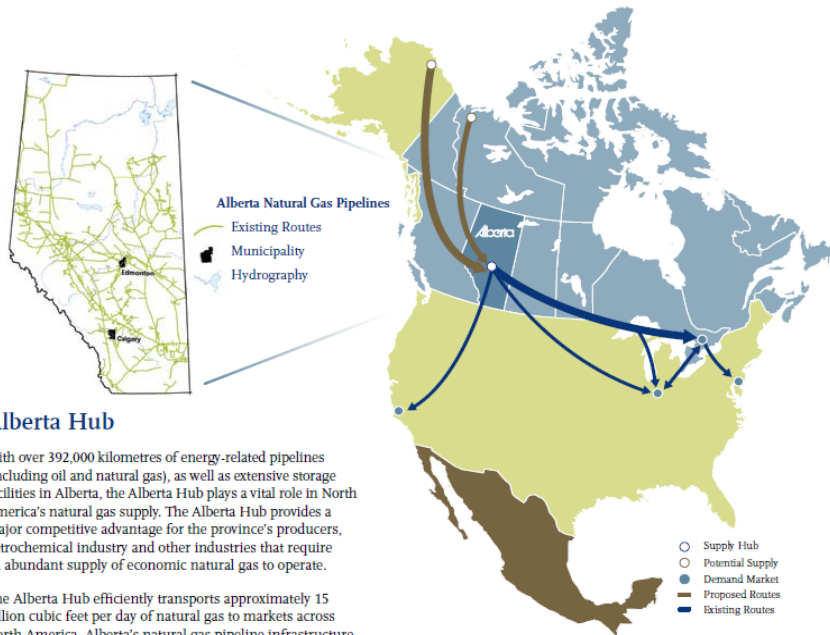
b.) Tworzenie hubu gazowego to pewien proces który prowadzi do złączenia w zharmonizowaną całość: segmentu infrastrukturalnego, handlowego i regulacyjnego.

W rzeczywistości mamy do czynienia z różnymi desygnatami tego pojęcia. Innymi słowy każdy hub jest nieco inny, ma swoją historię i dynamikę rozwoju.

Geografia hubów gazowych – Ameryka Północna

Alberta Hub

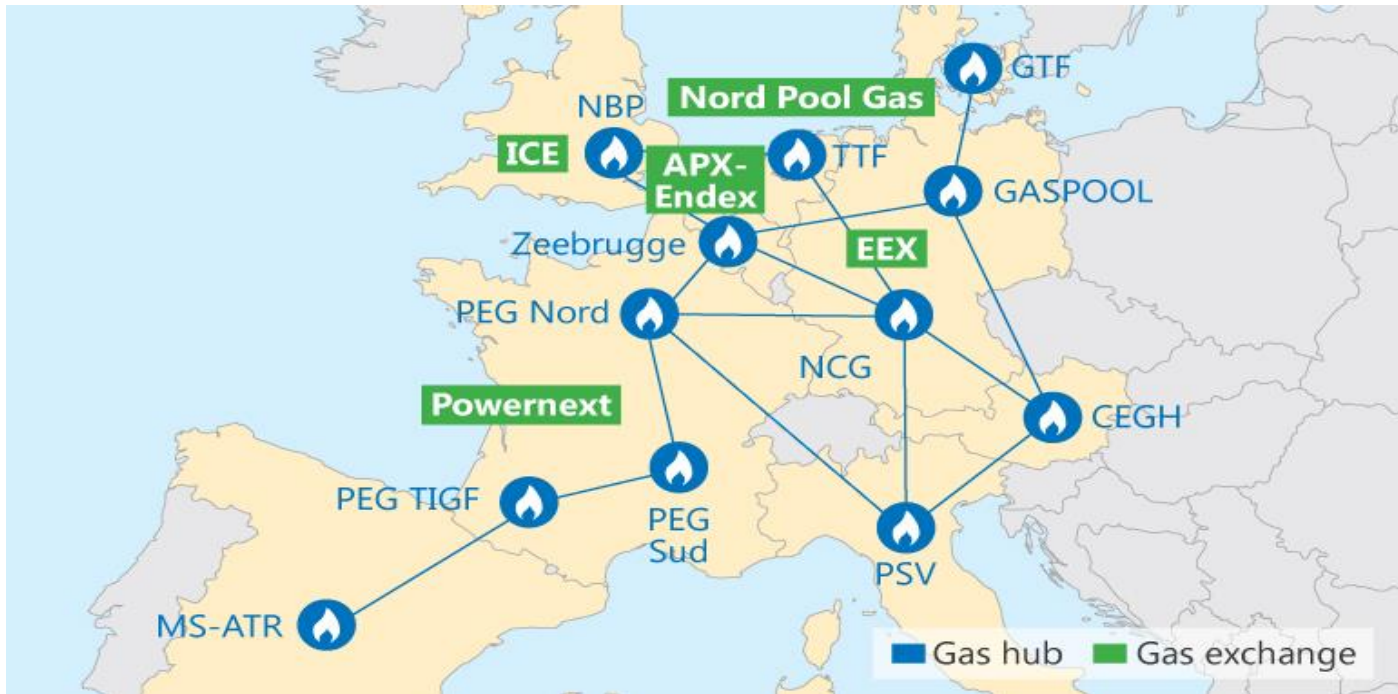
Alberta Hub

With over 392,000 kilometres of energy-related pipelines (including oil and natural gas), as well as extensive storage facilities in Alberta, the Alberta Hub plays a vital role in North America's natural gas supply. The Alberta Hub provides a major competitive advantage for the province's producers, petrochemical industry and other industries that require an abundant supply of economic natural gas to operate.

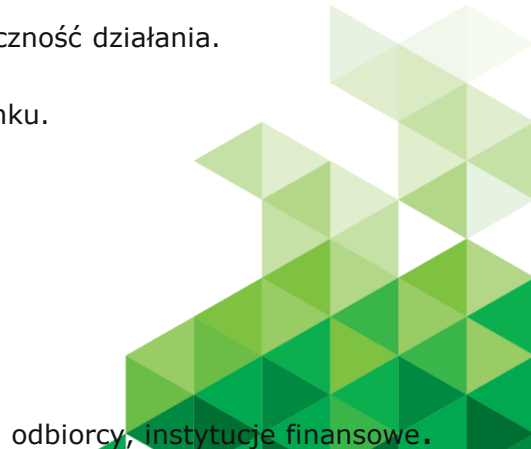
The Alberta Hub efficiently transports approximately 15 billion cubic feet per day of natural gas to markets across North America. Alberta's natural gas pipeline infrastructure may facilitate northern gas development by providing pipeline access to markets across the continent.

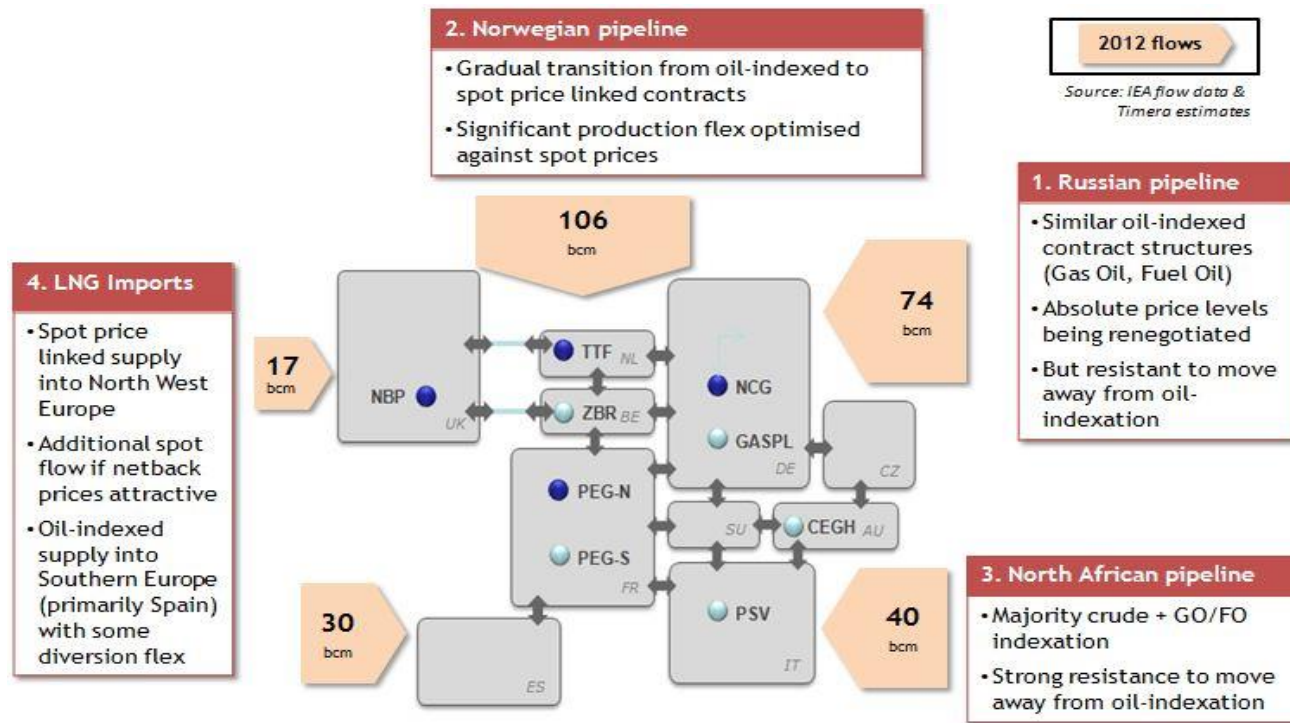
Geografia hubów gazowych - Europa

Jakie muszą zostać spełnione warunki?

1. Pełna dywersyfikacja dostaw – fizyczne bezpieczeństwo, odpowiedni wolumen, przecinające się (bądź równolegle biegnące) strumienie gazu.
 2. Rozwój sieci przesyłowej i dystrybucyjnej (dostęp do odpowiednich zdolności przesyłowych)
 3. Zaplecze magazynowe – odpowiednie pojemności i elastyczność działania.
 4. Pakiet regulacyjny zwiększający dostępność i płynność rynku.
 5. Standardowe umowy z operatorami
 6. System rozliczeń transakcji (izba rozliczeniowa)
 7. Uwolnienie cen hurtowych
 8. Zróżnicowanie uczestników rynku – dostawcy, handlowcy, odbiorcy, instytucje finansowe.
-

Huby w Zachodniej Europie bazują na różnych źródłach i kierunkach dostaw.

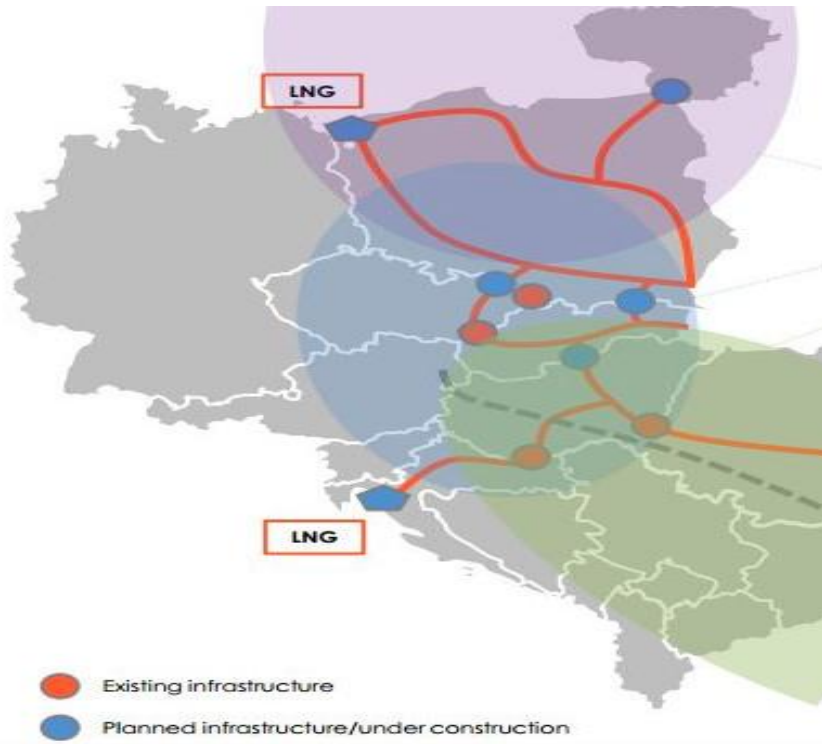

IX FORUM OBROTU
2016

Polska i Europa Środkowa bez dywersyfikacji dostaw – to się już zmienia.

Nowe źródła dostaw do 2022 roku.

Źródło	Kierunek	Projekt	Mini mld m ³	Max mld m ³
Rynek światowy	Północny	Terminal LNG	5	10
Szelf norweski	Północny	Baltic Pipe	7	10
Litwa	północno-wschodni	Rurociąg Pol-Lit	2,3	4,5
Interkonektory	południe, zachód	Czechy, Słowacja, Niemcy	2,0	7,0
Krajowe wydobywanie	Polska		4,3	?
Złoża niekon.	Polska	?	?	?
Razem			20,6	31,5

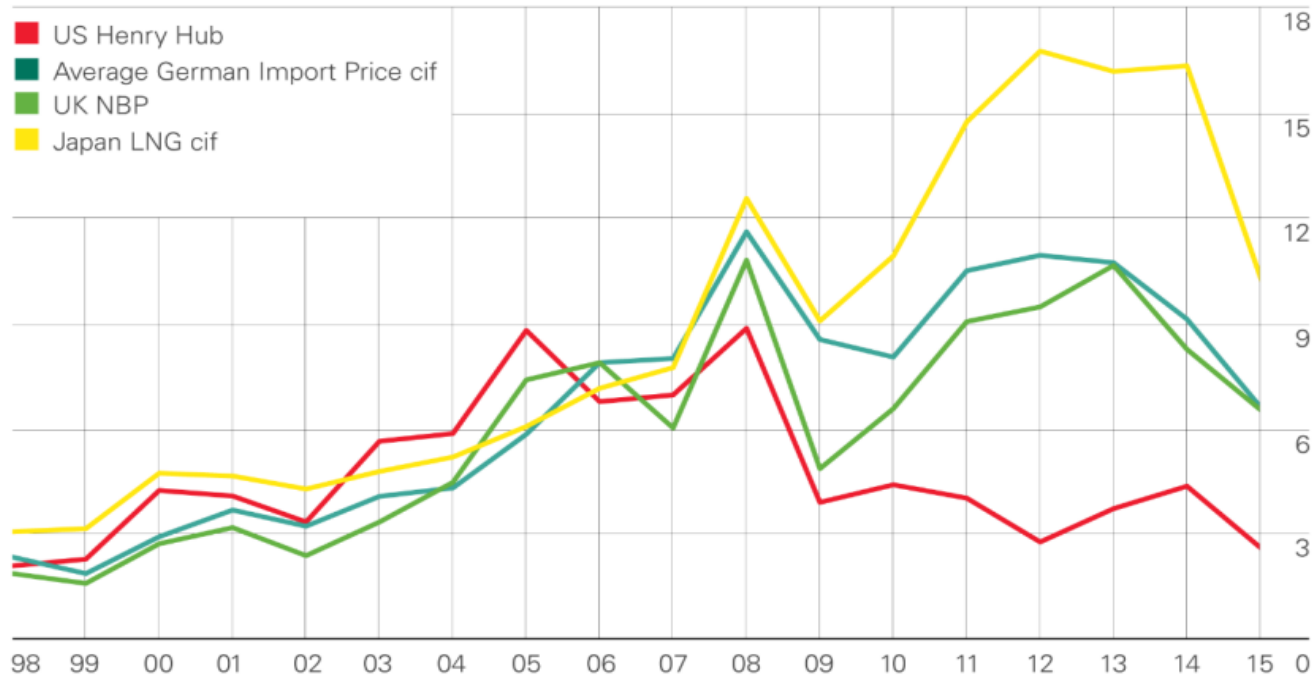
Funkcje hubu

- cenotwórcza, odejście od cen indeksowanych na ropie naftowej do cen ustalanych w relacji między popytem a podażą;
- zwiększa płynność rynków;
- zwiększa transparentność rynków;
- integracyjna – huby obejmują swym działaniem kilka rynków narodowych;
- bezpieczeństwo obrotu.

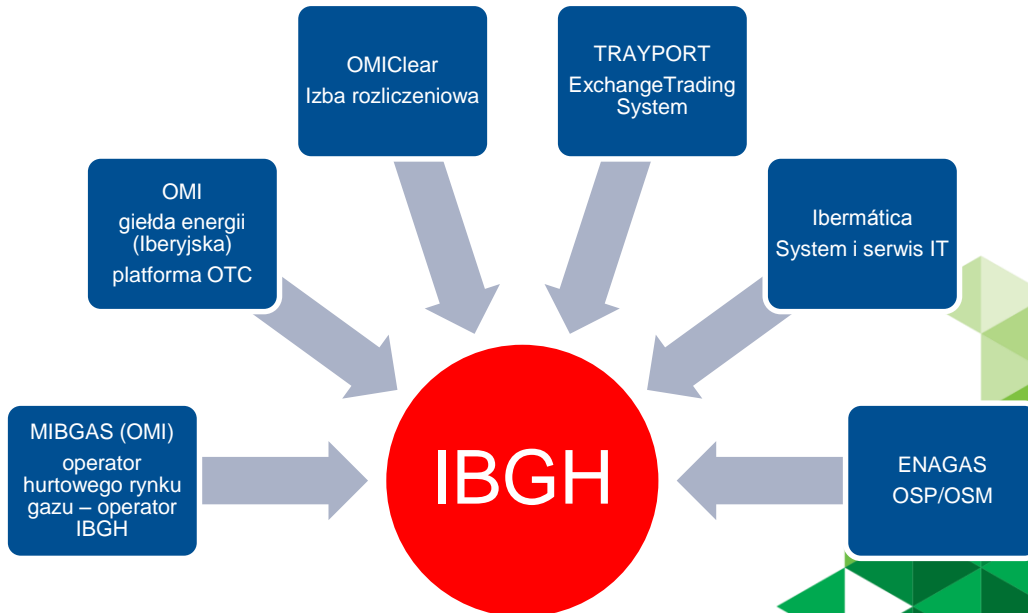
Dynamika cen gazu 1999-2015 na światowych rynkach – co z tego wynika?

Organizacja hubu

Przykład hubu Iberyjskiego

1. <http://www.timera-energy.com/a-framework-for-understanding-european-gas-hub-pricing/>
2. <http://www.timera-energy.com/tag/european-gas-hubs/>
3. https://www.eia.gov/pub/oil_gas/natural_gas/feature_articles/2003/market_hubs/mkthubsweb.html
4. <http://www.energy.alberta.ca/naturalgas/723.asp>
5. <http://danskecommodities.com/gas/>
6. <http://i.despiteborders.com/the-importance-of-gas-trading-hubs-for-slovakia/>
7. <http://www.bp.com/en/global/corporate/energy-economics/statistical-review-of-world-energy/natural-gas/natural-gas-prices.html>

Dziękuję za uwagę

Kontakt

E-mail:

Telefon:

